

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejemni mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvrsta po 2) vin.

Poslano:

enostolpna petlitvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.787, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Rojaki!

Hudodelska Srbija je izzvala vojsko. Naš dobri vladar, cesar miru, je bil prisiljen potegniti meč, da izvojuje časten, trajni mir svojim narodom. Vojska zahteva velikanske žrtve od države in ljudstva. To občuti vsaka hiša v širni Avstriji. Drage volje polagamo zvesti Kranjci vse žrtve na oltar domovine. Naša dolžnost je pa, da olajšamo po svojih močeh usodo zapuščenih rodbin, ki trpijo pomanjkanje, ker jih je moral zapustiti reditelj, da gre braniti domovino. Veliko je število takih rodbin v mestih, še večje pa na kmetih. Deloma je poskrbljeno po državnem zakonu iz leta 1912 za primerne podpore. Ostane pa še velik del za prostovoljno karitativno in socialno skrb. Za Ljubljano se je uvedla v to svrhu posebna akcija po lokalnih faktorjih. Za deželo pa se mora nujno osnovati primerna organizacija. Kajti pomanjkanje je čestokrat na deželi silno hudo. Deželni odbor, zvest si svoje dolžnosti, stopa na čelo enotni akciji, ki naj se razprede po celi deželi.

Vsako županstvo naj sestavi odbor, ki bo v podporo deželnemu odboru. Odborom naj se po razmerah pritegne tudi požrtvovalno ženstvo. Po danih okoliščinah naj se odbori eventualno sestavijo po župnijah. Ustanovitev vsakega takega pomožnega odbora naj se takoj naznani predsedstvu deželnega odbora v Ljubljani. Vsak tak odbor sprejme od deželnega odbora takoj podooben poduk glede svojih nalog, — a začne naj takoj nabirati prostovoljne prispevke.

Za osredno blagajno te pomožne akcije naj se pošiljajo darovi na naslov: „Deželna blagajna v Ljubljani, deželni uvorec“ z izrecno pripombo „Pomožna akcija“.

Rojaki! V kolikor Vam razmere dopuščajo, prispevajte v krščanski ljubezni za blagi domovinski namen.

Deželni odbor si pridržuje spraviti svojo akcijo v sklad z že omenjeno drž. akcijo in z onjo Rdečega križa, da se bodo vse te akcije spopolnjevale v dosego velikega karitativnega in socialnega smotra, v prid in čast naše domovine.

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1914.

Od deželnega odbora kranjskega:

Dr. Susteršič l. r.
deželni glavar,

Bil je zadnji čas.

Kakšen bo konec evropske vojske, tega nihče ne vé in tudi nihče vedeti ne more. Gotovo pa je, da bo vojska kratka. Prvič, ker so sedaj tako imenitne prometne zveze, da so v enem ali dveh tednih vse, več milijonov broječe armade na bojišču pripravljene za boj. Drugič, ne more daljše vojske, ki bi trajala in se zavlekla več mesecev, nobena država zdržati zaradi gospodarske depresije in prehranitve armade in vsega prebivalstva. Kmečko prebivalstvo bi zavlačitev vojske še preneslo, ker ima doma zaloge hrane, mesta, zlasti velika mesta, kakor London, Pariz, Berlin, Dunaj in druga bi pa komaj in komaj dihala. Dohajva in dovoz hrane bi bila namreč vsled pomanjkanja delavskih moči, prometnih uslužbencev in produkcije živil zelo

otežkočena. Tega se voditelji vojske tudi dobro zavedajo, zato hite z odločitvijo glavnih bitk.

Gotovo pa je, da si je izbrala Avstrija najboljšo in tudi zadnjo priliko, da se more ohraniti in ostati vevlast. Zdaj ali pa nikoli več!

Pomisliti je treba, da je Rusija kovala na Balkanu železen obroč proti nam. Rumunija, Srbija, Grčija so bile že v njem; Bog vé, če bi sčasoma tudi Bulgarija ne omahnila! Če bi bil ta obroč enkrat gotov, bi ga Avstrija težko razbila.

Z oslabiljenjem Avstrije bi bila tudi Nemčija silno prizadeta, ker bi ostala sama sredi sovražnikov z oslabiljenim zavezništvom. Zato je razumljivo, da je Nemčija s tako velikodušnostjo priskočila nam na pomoč.

Skoro izključeno se zdi, da bi Avstrija in Nemčija podlegli. Na boj sta tako pripravljena, da niste bili še nikdar tako. Obe sta oboroženi do zob, Avstrija edina in močna!

Rusi in Francozi so pa za vojsko veliko manj pripravljeni, kakor bi bili n. pr. za nekaj let. Rusi so dobili za svoje vojaške železnice na jugozahodu 600 milijonov kron posojila, ampak železnice še ni. Dobili so nadalje denar za napravo boljših kanonov, ali kanonov še nimajo. Rusi so naročili v Bel-

giji 100.000 novih železniških voz, ali vozov še ni, in v enem dnevu se tudi napraviti ne morejo.

Tudi Francozi so v armadi zelo zaostali in ni med njimi pravega razpoloženja za vojsko. Njihova artiljerija je veliko slabša od nemške, ravno tako kakor leta 1870. O trdnjavah pa so francoski poslanci sami priznali, da so zelo, zelo pomanjkljive.

Bog in sreča junaška! Francozi in Rusi bodo dobili, kar so iskali!

Nemško-francoska vojska izbruhnila. — Nemška armada prodira v Rusijo. — Naše čete se zbirajo ob srbski meji gladko in brez ovir.

FRANCOZI PREKORALI NEMŠKO MEJO.

Berolin 3. avg. (Kor. urad) Wolfov brzojavni urad poroča: Medtem, ko se ne nahaja še noben nemški vojak na francoskih tleh, so prekoračili Francozi mejo, kakor se uradno poroča, še predno se je napovedala vojska. Francoske stotnje so zasedle nemške kraje Götteshal, Metzeral, Markkirch, Schlucht-pass.

Nadalje so Francozi prekršili tudi s tem nevarnost, ker so francoski aviatiki v velikem številu leteli čez Belgijo in Nizozemsko v Nemčijo, ter s tem prekršili nevarnost teh dežel. Francoski aviatiki mečejo bombe nad Badensko in Bavarsko ter poskušajo razrušiti nemške železnice. Francoska je tako počela s sovražnostmi in vpostavila vojno stanje. V varstvo nemške države je zato dal nemški cesar potrebna povelja.

Berolin 3. avg. 7 ura zvečer (Kor. urad). Nemške čete vsled dobljenih povelj doslej še niso prekoračile francosko mejo, francoske čete pa že od včeraj napadajo nemške obmejne čete ne da bi Francoska napovedala vojsko in dasi je še pred dnevi francoska vlada Nemčiji obljubila, da ostane okrožje 10 kilometrov nezasedeno.

NEMŠKO-FRANCOSKA VOJSKA.

Dunaj, 4. avg. (C. kr. koresp. urad.) Ker je Francoska pričela z vojnim stanjem, je izbruhnila nemško-francoska vojska. Nemški poslanik v Parizu je odpotoval.

MI IN FRANCIJA.

Dunaj 3. avg. »Zeit« izve, da se diplomatske zveze med Avstro-Ogrsko in Francijo prekinejo.

FRANCOSKA ZBORNICA.

Pariz 1. avg. (Kor. urad) (Došlo čez Basel). Agence Havas poroča: Zbornica se je mesto na ponedeljek sklicala na torek, da morejo pravočasno priti k seji vsi poslanci.

IZ FRANCOSKEGA MINISTRskega SVETA.

Pariz, 3. avgusta. (Koresp. urad.) (Došlo čez Bruselj.) V včerajšnjem popoldanskem ministrskem svetu so sklenili, da pomilostijo politične zločince. Razveljavili so tudi odredbe o razpustu kongregacij.

Pariz, 3. avgusta. Predsednik francoske republike Poincarre je na Francoskem in v Alžiru vsled francosko-nemške vojske proglasil obsedno stanje.

FRANCOZI POISKUSILI ZASTRUPITI S KOLERA-BACILI NEK VODNJAK V METZU.

Metz 3. avg. (Kor. urad) Neki francoski zdravnik je poizkusil s pomočjo dveh preoblečenih francoskih častnikov zastrupiti nek vodnjak s kolera-bacili. Zdravnika so po nagli sodbi ustrelili.

Poroča se, da so v Metz ustreli 60 preoblečenih francoskih vohunov. nekaj jih je bilo preoblečenih v nune. Kogar v Metz ustrele, plakatirajo takoj njegovo podobo.

LISTEK.

Kako se začenjajo vojne.

Od leta 1870. so evropski narodi na Balkanu sedaj že osmič zapleteni v velike vojne konflikte, da ne omenjamo manjših kolonialnih vojen, ki jih je bilo cel legion.

Tudi topot se je podala, oficijelna napoved vojne, kakor leta 1870., ko se je zadnji dokument te vrste izročil Nemčiji; to se je zgodilo šele osem dni po obojestranski mobilizaciji. Pa tudi po tej formelni napovedi vojne dne 19. julija 1870. in celo še potem, ko sta se zbrali na bojiščih obe armadi, nobena stran ni začela s sovražnostmi, marveč so na obeh straneh še čakali in mirovali. Prva praska se je razvila 27. julija med enim švadronom francoskega generala de Bernis in nekim badenskim švadronom, ki je bil poslan na poizvedovanje; oddelka sta trčila skupaj na gozdnatem ozemlju hagenauškem, blizu Niederborna. Na nemški strani sta bila dva častnika mrtva, 11 vojakov pa vjetih; Francozi so izgubili pet mož. Ta neznatni spopad pa še tudi ni pomenjal začetka sovražnosti; v resnici se je vojna začela šele

2. avgusta, ko je cesar Napoleon, samo da bi že mogel v Pariz brzojaviti kako zmagovalno vest, velel zasesti Saarbrücken, kar ni imelo prav nobenega zmisla. Ta dan je zbor francoskega generala Frossarda potisnil s saarbrüških višin majhni opazovalni oddelček podpolkovnika v. Pestel, in s tem se je vojna v resnici začela.

Presenetljivejša se je začela rusko-turška vojna leta 1877. Že dolgo je bilo razmerje med Rusijo in Turčijo napeto in diplomacija je bila izčrpana že vsa mirna sredstva. Ko se je govorilo, da že grozi ultimatum, se je dozdnevno naenkrat vse na boljše obrnilo in kazalo, da je spravi uglasjena pot. Toda to upanje je bilo le kratko. Nekaj dni kasneje, 24. aprila, so ruske čete iz Aleksandropola prodrle v Nulla-Mussa in Šuragu, in pri tem vjele sto turških vojakov. Potem so prodirale dalje v Kizil-Cestšak in zasedle turški tabor v Mukhastarsu. Kljub strašnemu pomladnemu deževju so z enako naglico nadaljevale svoj pohod vedno dalje; do večjih bojev pa je seveda prišlo šele julija istega leta.

Srbsko-bulgarska vojna leta 1885. se je začela s tem, da so Srbi zavzeli neko čisto majhno bulgarsko postojanko v trunski okolici. Srbske čete so ostale potem tu več dni čisto mirne in

dale čas Bulgarom, katerih položaj je bil radi notranjih zmed in turških groženj jako neugoden, da so se zbrali in okrepili. 15. novembra so potem Bulgari pri Vjasni, med Vranjo in Trunami, vdrli v srbsko ozemlje. Tedaj je izdal kralj Milan, ki se je nahajal v Nišu, na svoje čete povelje, da prekoračijo mejo, sam pa se je podal v Piro. Šele sedaj so se pričeli pravi boji.

Kdaj so se začele prave vojne sovravnosti v grško-turški vojni l. 1897., je težko določiti, kajti Turki so se takrat že dolgo borili proti vstaškim četam v Makedoniji in Epiru in vojna je bila pravzaprav nadaljevanje teh bojev. Ko so se 19. aprila oficijelno prekinile diplomatske zveze, je porta še tisti dan ukazala Edhem paši začetki ofenzivo. Oddelki grških rednih čet in siciljskih prostovoljcev se je upal do pred Karge, a je bil takoj vržen nazaj, naker se je turški ogenj razširil čez celo tesalijsko črto.

Tudi v burski vojni so se med Angleži in Buri že pred izbruhom prave vojne vršili boji. Vendar je pa treba smatrati 13. oktober 1899 kot dan, ko se je začela prava vojna, ker se je na ta dan izvršil oficijelni napad majorja Baden-Powela, ki je poveljeval britskim četam v Masekingu. V odgovor na to je dal burski general Cook na-

pasti mesto in 20. oktobra so Angleži na Talanskem griču doživeli svoj prvi poraz.

Najpresenetljivejši in najhitrejši napad, s katerim je bila kdaj otvorjena moderna vojna, je bil japonski napad za časa rusko-japonske vojne. Tisti dan, ko je ruska vlada odpovedala diplomatske zveze, to je 7. februarja 1904, se je pri Mosamphu na korejski obali izkrcal japonski ekspedicijski zbor. Ponoči naslednjega dne se je izvršil napad na rusko brodovje pri Port Arthurju, pri čemer so japonski torpedi in mine povzročili Rusom grozovite izgube. Po tej otvoritvi vojne s pomorsko bitko je preteklo seveda še četrto leto, predno so Japonci prišli do sovražnika in začeli vojno tudi na suhem, kar se je zgodilo šele 1. maja, ko je Kuroki prekoračil reko Jalu pri Vičuju.

Tudi v balkanski vojni je preteklo nekaj časa, predno so sovražne čete zadele druga na drugo. 30. septembra 1912 sta mobilizirali Bulgarija in Srbija, naslednji dan pa Grčija in Crna gora. Kot prva je Turkom napovedala vojno Crna gora in 8. oktobra otvorila sovražnosti na severozapadni turški meji.

NEMCI KONFISCIRALI ENO FRAN-COSKO LOKOMOTIVO.

London, 3. avgusta. »Neue Freie Presse« poroča: Nemški vojniki so konfiscirali v Amanwalterpi, nemški vasi med Gravelotom in St. Privatom, lokomotivo št. 6113 francoske vzhodne železnice. Francoski železničarji so morali peš odriniti v Francijo.

BOJEČNOST STRASSBURŽANOV.

Strassburg, 3. avgusta. Boječnost Strassburžanov izrabljajo goljufi. V več slučajih so za sto markne bankovce plačevali le 93 ali 95 mark.

MOBILIZACIJA IN VOJNO STANJE V FRANCIJI.

Pariz, 3. avgusta. (Koresp. urad. Došlo čez Bern v Švici.) Agence Havas poroča: Predsednik republike in člani vlade so sklenili, da izdajo sledeči oklic francoskemu narodu: Nekaj dni sem se je političen položaj v Evropi izdatno poslabšal. Kljub vsem naporom diplomacije se je politično obzorje zatemnilo. Ob tej uri več narodov mobilizira svoje vojne sile. Celotno državo, ki so zavarovane po nevarnosti, so mislile, da morajo iz previdnosti mobilizirati. Velesile, katerih ustavna ali vojaška postavodaja ni podobna naši, so brez mobilizacijskih dekretov pričele in nadaljevale take priprave, ki so slične mobilizaciji.

Francija, ki je izrazila svojo voljo do miru, ki je v tragičnih dneh Evrope svetovala, da naj ostane zmerna in ki je dajala živ zgled pameti, je pomnožila svoja stremjenja, da bi se vzdržal svetovni mir. Ko se je za vsako možnost pripravila, je zdaj ukazala prve odredbe, ki so za obrambo njenega ozemlja neobhodno potrebne. Naša postavodaja nam pa ne dovoljuje, da bi priprave brez mobilizacijskega dekreta popolnoma izvedli. Zavedajoč se odgovornosti, bi sveto dolžnost zamudili, če bi pustili stvar, da se prosto razvijajo. Vlada je pravkar izdala dekret, ki ga je zahteval položaj. Mobilizacija in vojno stanje sta zdaj najboljše sredstvo, da se zajamči časten mir. V goreči želji, da bi se kriza mirno rešila, je ukrenila vlada potrebne varnostne odredbe in bo nadaljevala svoja diplomatska stremjenja. Upa, da doseže uspeh. Vlada računa s treznostjo svojega plemenitega naroda, da se ne bo udal neupravičenemu razburjenju. Računa tudi na domovinsko ljubezen vseh Francozov. Ni ga v tej uri enega, ki bi ne bil voljan, da svojo dolžnost izpolni. Ni nobene stranke več, kakor mirna in odločna Francija.

DVOREZNOST FRANCOSE DIPLOMACIJE.

Berolin 3. avg. (Kor. urad.) Wolfv brzojavni urad poroča: Agence Havas objavlja o razgovoru med nemškim poslanikom baronom Schoenom in francoskim min. predsednikom Vivianijem tendenčno poročilo. Dejstvo je, da je Viviani na vprašanje nemškega poslanika tako dvoumno in s pridržki odgovoril, da so brez vsakega pomena drugačna pojasnila.

ODGOVOR FRANCIJE NEMČIJI.

Berolin, 3. avgusta. (Kor. urad.) Z merodajne strani se zatrjuje, da Francija na vprašanje Nemčije ni določno odgovorila.

DENARNA KRIZA V FRANCIJI.

Pariz, 2. avgusta. Denarno krizo, ki se je začela pojavljati v prometu z drobnim denarjem, je francoska vlada rešila na sledeči način: Namesto novcev po 20 in 5 frankov se bode izdajal papirnati denar v enaki vrednosti.

PREKINJEN PROMET V FRANCIJI.

Bruselj 3. avg. (Kor. urad.) Neki večeraj popoldne iz Pariza došli Belgijec je poročal Agenci Havas, da v Parizu ne vozijo avtomobili in da vozi le malo vlakov. Od 6 ure zjutraj naprej se ne izdajajo vožni listki. Veliko Nemcev, mož žena in otrok, čaka na severnem kolo-dvoru na vlak, s katerim se odpeljejo v Nemčijo.

Nemško-ruska vojska.

Nemci so zasedli Czenstochav in Kališ.

Dunaj, 3. avgusta ob 6. uri 30 minut zvečer. (Koresp. urad.) Nemški vojniki so zasedli Czenstochav in Kališ.

Berolin 3. avg. Kališ je zavzel nemški pešpolk št. 155. z enim oddelkom strojnih pušk in ulanski polk št. 1.

Berolin 3. avg. Wolfv urad poroča: Nemške obmejne straže pri Lublincu v Pruski Šleziji so danes popoldne po kratkem boju zasedle Czenstochow, Benzin in Kališ. Navedena mesta so zasedli nemški vojniki.

× × ×

Czenstochav in Kališ sta mesti, ki ležita na zahodni meji Rusije in ob vzhodni meji Pruske Šlezije. Czensto-

chav leži ob železniški progi, ki vodi iz Granice v Varšavo in šteje 55.000 prebivalcev. Ruska posadka je štela eno kavalerijsko brigado, eno strelno brigado in eno brigado obmejnih stražnikov. Posadki pripada tudi 42. ruski dragonski polk Princ Albrecht von Preussen. Czenstochav je znan po izdelovanju svetih podob, ki tvori v tej guberniji glavno industrijo. Mesto Kališ je sedež brigadnega glavnega stana in šteje 22.000 prebivalcev. Okolli Kališa so se leta 1831. bili ob poljski revoluciji tudi boji med Poljaki in Rusi.

OGORČENJE NEMŠKEGA CESARJA VILJEMA.

Berolin, 3. avgusta. Nepopisen je bil vtis, ki ga je napravilo na nemškega cesarja poročilo, da Rusija mobilizira. Car je, kakor znano, nemškega cesarja naprosil, da naj ga pri njegovih mirovniških stremljenjih podpira. Medtem ko se je cesar Viljem z vso silo prizadeval, da bi se lokalizirala vojska med Avstro-Ogrski in Srbijo, je došlo poročilo o zahrbtnem postopanju Rusije. Nemškega cesarja je to tako ogorčilo, da je takoj izdal najostrejša ukaze. Dejansko je oficijozni »Lokal-anzeiger« že v soboto zjutraj proti carju in proti Rusiji pisal v taki obliki, kakršna se v občevanju med narodi in vladarji še ni doživela. Iz vsake besede je dehtelo ogorčenje proti zavratnosti Rusije. Zastopnikom Nemčije v inozemstvu so se odposlala najostrejša navodila, da naj z vsem pritiskom in z največjo odločnostjo zahtevajo pri vladah pojasnila, kakšno stališče da nameravajo zavzeti. Cesar Viljem in rumunski kralj Karol sta menjala veliko obširnih brzojavk. Kralj Karol si je izprosil 48urni rok, da izjavi, kakšno stališče da zavzame.

RUSKI POSLANIK ODPOTOVAL IZ BEROLINA.

Berolin 3. avg. (Kor. urad.) Ruski poslanik Šverbejev je danes ob 1/12 uri dopoldne odpotoval iz Berolina.

OBMEJNI KRAJ RADZIWILOV V OGNJU.

Dunaj. Potniki poročajo, da je 3 kilometre od Brodyja oddaljeno mesto Radziwilov v ognju. Ta kraj šteje 8000 prebivalcev največ judov, ima ruski carinski urad in majhno garnizijo.

RAZSTRELJEN ŽELEZNIŠKI MOST PRI GRANICI.

Myslowice 2. avg. Minulo noč je bilo tu čuti več eksplozij z ruske meje. Poroča se, da je bil danes ponoči ob 2 uri 30 minut razstreljen most med rusko-poljsko obmejno postajo Granico in avstrijsko obmejno postajo Sczakowo. Med tremi oboki je eden razstreljen. Postajo Granico so zapustili vsi uradniki, ostal je le mal ruski vojaški oddelk. Poročilo, da je most čez Przemzo razstreljen, potrjuje tudi brzojavka, ki je došla neki berlinski veliki banki. Most a niso razstrelili ruski vojniki marveč ruski revolucionarji. Čez most so še večeraj vozili vojake in ni verjetno, da razstreljuje ruska vojna uprava lastne strateško važne mostove.

ARETIRANI RUSKI OGLEDUHI.

Spandau, 3. avgusta. (Kor. urad.) Tu so ustavili avtomobil in one, ki so sedeli v avtomobilu, aretirali. Baje so ruski ogleduhi.

PREKINJENA NEMŠKA PAROPLOVBA.

Hamburg 3. avg. Z ozirom na splošen položaj in ker ob izbruhu vojske zasebna last na morju ni ščitena, je ostal v Hamburgu parnik Imperator. Vaterland, ki se nahaja v Newyorku, ostane tam. Tudi Viktorija Luisa ne odplove na sever. Hamburški lastniki ladij so brezlično obvestili kapitane, ki so na morju, da naj takoj odplovejo v pristanišča, kjer naj čakajo nadaljnjih odredb. Hamburškega pristanišča ne bodo ladje vsled napovedi o izvozu živeža več zapustile.

Ljubek (Lübeck) 3. avg. Ustavili so redno paroplovstvo med Ljubekom in finskimi ter ruskimi pristanišči. V Ljubeku zasidrane ruske ladje so se odpeljale v Travemünde. Ukazano jim je, da naj ob izbruhu vojske pobegnejo v Kodan.

POLET ČEZ NEMŠKO (SEVERNO) MORJE.

London 3. avg. Norveški poročnik Gran je predvečerašnjim sručno v 4 urah 10 minutah preletel čez Nemško morje. Preletel je 530 km. Z aviatiko se peča Gran šele od lani meseca majnika.

NEMŠKI CESARJEVIČ POVELJNIK.

Potsdam 3. avg. Nemški cesarjevič je imenovan za poveljnika I. gardne divizije.

BARON VON GOLTZ.

Berolin 3. avg. Generalfeldmaršal baron von der Goltz se je javil za vstop v armado.

TUDI NEMŠKI SOCIALNI DEMOKRATI BODO STORILI SVOJO DOLŽNOST.

Bavarsko socialno demokratično glasilo piše, da bodo socialni demokratje v vojski storili svojo dolžnost v popolni meri.

SIN NEMŠKEGA CESARJA SE POROČIL.

Berolin, 3. avgusta. Princ Oskar, pruski peti sin nemškega cesarja, se je poročil v petek popoldne z grofico Ino von Bassewitz.

LIBAVA,

ki jo je, kakor smo včeraj poročali, nemška križarica »Augsburg« bombardirala, je mesto v ruski guberniji Kurlana. Leži ob izlivu velikega Libavskega jezera v morje in šteje do 65.000 prebivalcev, ki so večinoma Nemci. Libava ima trgovsko in veliko vojno pristanišče, ki so je pričeli graditi leta 1893. Trdnjava je od nemško-ruske meje oddaljena 75 km. Mesto je pustil leta 1701 utrditi švedski kralj Karel XII., Macdonala je leta 1912 mesto zasedel in popravil stare utrdbe.

CESAR VILJEM PROTI MANIFESTACIJAM.

Berolin, 2. avgusta. (Kor. urad.) Cesar Viljem je berolinskega višjega župana obvestil, da so njegovemu srcu domoljubne in navdušene manifestacije dobro dele. Z ozirom na resno delo pa prosi, da naj Berolinčani bodo dne dni pred dvorom manifestacije opuste.

PAROPLOVSTVO V FINSKEM ZALIVU USTAVLJENO.

Peterburg 31. jul. (Kor. urad.) Od 31. m. m. nadalje je plovstvo v Finskem zalivu ustavljeno.

NAVDUŠENJE AMERISKIH NEMCEV ZA VOJSKO.

Berolin, 2. avgusta. (Kor. urad.) Iz Brooklina (New-York) je dobil nemški cesar brzojavko, v kateri izražajo brooklinski Nemci svojo navdušenost za vojsko.

Okupacija Luksemburga.

Kakor smo že včeraj poročali, so Nemci okupirali Luksemburg, da ščitijo na Luksemburškem nemške železnice. Velika vojvodina Luksemburg leži med južno-vzhodno Belgijo in nemškim ozemljem renške province in Lorene. Obsega 2586 km² in šteje 265.000 prebivalcev. Na Francijo meji le približno 10 km širok obmejni pas pri Longwyju. Luksemburg je pripadal do miru v Campu Formio leta 1797. Avstriji, nato je bil francoski, na dunajskem kongresu so pa Luksemburg dvignili za veliko vojvodino in za zvezno nemško državo, ki so jo pa odkazali nizozemskemu kralju Viljemu I. kot odškodnino za njegove nassauske dedne dežele, a mesto Luksemburg samo je ostalo državna zvezna trdnjava in je imelo prusko posadko. Leta 1842. se je velika vojvodina pridružila nemškemu cesarskemu društvu, ki mu še danes pripada. Po vojski leta 1866. se je ločil Luksemburg iz nemške zveze, a ko je hotel nizozemski kralj Viljem I. Luksemburg s pogodbo 21. marca 1867 prodati francoskemu cesarju Napoleonu III., je protestiral Bismark, in na londonski konferenci majnika 1867 so proglasili nevtralnost Luksemburga, pruska posadka je zapustila deželo. Po smrti kralja Viljema je prevzel vladno leta 1890. veliki vojvoda Adolf Nassavski popolnoma samostojne velike vojvodine, sledil mu je njegov sin veliki vojvoda Viljem. Ko je ta brez sinov leta 1912. umrl, mu je sledila njegova leta 1894. rojena hči Marija Adelheid kot vladajoča velika vojvodinja.

V Luksemburgu so odpravili vojske in imajo le orožniški zbor, ki šteje 3 častnike in 155 mož ter eno stotnijo prostovoljcev. Luksemburške 525 km dolge železnice je leta 1872. vzela v najem Nemčija. V slučaju francosko-nemške vojne je Luksemburg velike strateške važnosti.

Cesarska naredba glede objavljanih poročil nemške armade.

Dunaj 4. avg. Danes prinaša državni zakonik cesarjevo naredbo glede objavljanih poročil o gibanju nemške armade. Naredba se glasi:

Na podlagi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. drž. zak. št. 141 odrejam za vse v državem zboru zastopana kraljevstva in dežele, kakor sledi:

§ 1. Kdor v tiskovini oziroma v časopisu objavi poročila o načrtu in smeri vojaških operacij oborožene moči Nemčije, o gibanju in moči čet in ladij te države, o stanju njenih utrd, o

shrambi ali prevažanju za te vojne sile določenih vojnih potrebščin, bo kaznovan, v kolikor se dejanje že po splošnem kazenskem zakonu strožje ne kaznuje, zaradi prestopka po členu IX. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 8. iz leta 1863. Ta odredba se ne tiče poročil c. kr. brzojavnega korespondenčnega urada, oficijelnih listov ali onih poročil, ki so bila izdana z dovoljenjem vojnih časnikarskih uradov ali časnikarskega urada c. in kr. vojnega ministrstva.

§ 2. Ta cesarska naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve.

§ 3. Za izvršitev tega sta pooblaščenca ministra notranjih zadev in pravosodstva.

Dunaj, 3. avgusta 1914.

Franc Jožef I. r.

Avstrija in Rusija.

Dunaj, 3. avgusta. Formelno se prekinajo zveze med Avstrijo in Rusijo danes. Ruski poslanik Šebeko zapusti s poslaniškim osebjem danes ali jutri Dunaj. Danes zapusti Peterburg tudi avstro-ogrski poslanik grof Szapary.

NAČELNIK NAŠEGA GENERALNEGA ŠTABA PRI CESARJU.

Dunaj 3. avg. »Zeit« poroča: Danes dopoldne je zasljal cesar načelnika generalnega štaba generala pehote barona Conrada pl. Hötzendorfa. Avdiencia je trajala od 10. do 11. ure. Prej je zasljal cesar barona Bolfrasa v enourni avdienci.

AVSTRIJSKI VOJAKI STRELJALI NA RUSKI AEROPLAN IN GA PRISILILI, DA SE JE MORAL IZPUSTITI NA ZEMLJO.

Dunaj 3. avg. »Neue Freie Presse« poroča: Ob avstrijsko ruski meji so streljali avstrijski vojniki na aeroplan ruskega tipa Sikorski. Aeroplan z enim pilotom, enim potnikom in s prtljago je bil vsled streljanja prisiljen da se je izpustil na zemljo. Oba ruska častnika sta bila ranjena in vjeta. (Aeroplanski tip Sikorski je iznašel ruski inženir Sikorski. Aparat lahko nosi veliko težo in več oseb).

NAŠI VOJAKI POŠKODOVALI RUSKI ZRAKOPLOV.

Dunaj, 1. avgusta. »Die Zeit« poroča iz Krakova: Naši obmejni vojniki so danes s streljanjem močno poškodovali neki ruski zrakoplov. Iz zrakoplova je padel neki ruski častnik in fotografski aparat.

OKLIC NA ŽIDE V GALICIJI.

Lviv, 4. avgusta. Tu se je sestavil komitè, ki je izdal oklic na žide, v katerem jih pozivlja, naj zbirajo milodare za rezerviste, naj v molilnicah opravljajo molitve za zmago avstrijskega orožja in stopajo kot prostovoljci v armado.

NADŠKOF DR. BILCZEWSKI POLJSKIM VOJAKOM.

Lviv, 4. avgusta. Nadškof dr. Bilczewski je izdal na poljske vojske oklic, v katerem izraža trdno nado, da bodo storili popolno svojo dolžnost in se s tem izkazali hvaležnega vladarju, da so pod njegovo vlado ohranili svojo poljsko narodnost.

TRI RUSKE ŠPIJONE ARETIRALI.

Moravski Sumburg, 3. avgusta. Aretirali so dve osebi, ki sta se ponovno vozili z avtomobilom okoli in poizvedovali o mostovih. Tretjega špijona so pa prijeli v neki gostilni v trenutku, ko je pisal poročilo o svojih poizvedbah glede železniških razmer.

PRESTOLONASLEDNIK IN PRESTOLONASLEDNICA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta. (Korusp. urad.) Prestolonaslednik nadvojvoda Karel Franc Jožef je danes zgodaj zjutraj reševal veliko nujnih aktov. Ob tri četrt na 7 se je z avtomobilom odpeljal v vojašnice, kjer je inspiciral vojske. Nadvojvodinja prestolonaslednica Cita je obiskala novo bolnišnico sv. Janeza.

NAŠI IZSELJENCI ZAPUŠČAJO AMERIKO.

New York, 1. avgusta. Vlada v Washingtonu čaka, kako se razvije evropski položaj. V slučaju, da se konflikt razen Avstrije in Srbije pritegne še drugi narodi, poda nevtraliteto izjavo. Tu pričakujejo, da bodo vojaščini podvrženi izseljenci, ki jih je vseh nad milijon vseh držav, odpotovali v Evropo. Več tisoč avstrijskih in srbskih izseljencev je že Ameriko zapustilo.

S srbskega bojišča.

Dunaj 3. avg. (Kor. urad.) Na srbskem bojišču se ni večeraj nič pos

nega zgodilo. Naše vojne sile se zbirajo gladko in brez ovir po načrtu. Kakor malo se more zdaj vsled splošnega položaja računati na novice z bojišča, se bo le uradno dvakrat na dan poročalo, da se ogne tudi možnosti, da se noče zadostiti razumljivi radovednosti velike javnosti. V časih take napetosti je mogoče, da začetni počasen razvoj dogodkov, ko se tudi več dni nič ne pripeti, ni v soglasju z notranjo nepotrpežljivostjo vsakega posameznika in da so ušesa odprta tudi najbolj pustolovskim govoricam. Toliko zdrave sodbe si pa mora v stoletju splošne ljudske izobrazbe vsak ohraniti, da govoricam »iz neklicanih ust« ali od zelo visoke strani, slepo ne veruje in da ne naseže vsakemu razširjevalcu tatarskih poročil. Gotovo pospešuje v vojski stroga cenzura lahkovernost, a ne more se dovolj ponavljati, da tiče ta cenzura le vojaške priprave. Poročila o dogodkih, ki so se res zgodila, se bodo javnosti takoj in resnično poročala, če se tudi ne bodo navedle udeležene čete.

NAVDUŠEVALNO POVELJE SARAJEVSKEGA ZBORNEGA POVELJNIKA PL. APPELA.

Sarajevo, 2. avgusta. Zborni poveljnik baron Appel je izdal vojakom 15. armadnega zbora sledeče povelje: Njegovo Veličanstvo naš premilostni cesar in kralj je, zaupajoč in opri na vedno zvesto vojno silo in na dobro pravico, odpovedal mir kraljevini Srbiji. Beseda, ki nas je vse iz morebitnih dvomov rešila, je padla. Mogočen vihar zadržanih čustev resničnega navdušenja za čast in velikost domovine šumi po obširnih poljanah monarhije. Niti proti srbskemu ljudstvu in tudi ne proti srbskemu rodu, izmed katerega jih toliko krepko in zvesto izpolnjuje svojo dolžnost, ni obrnjeno naše orožje. Vam vsem, ki lojalno držite zvestobo k vkoreninjeni vladarski hiši in monarhiji, stiskamo ponujeno bratsko roko. Vojskujemo se proti slabi vladi srbskega kraljestva, ki je odrekala pokoro za zločin, ki so ga izvedli njeni podaniki, vojskujemo se proti tistim fanatiziranim voditeljem, ki so že leta sem z besedo in s pismom proti dostojnosti in proti obstoju monarhije nekaznovani podpihivali in ki so se drznili, da so svoje zločinsko počenje preko mej naše domovine z zaničevanja vrednimi sredstvi v dejanje izpremenili. Naše orožje je dvignjeno proti tistim razbojnikom in njih zaščitnikom, katerim sta v Sarajevu padla kot žrtvi prestolonaslednik in njegova žena kot mučenika za bodočnost domovine. Vašo kaznujočo roko bodo čutili, ker vi ne boste prej mirovali, dokler ne bo sovražnik, vržen na tla, napravil pokoro za to, kar je zagrešil. Povelje se sklicuje na vojaške čednosti in konča: V božjem imenu nanje!

SRBSKE LADJE ZAPLENJENE.

Dunaj. V bližini Dubrovnika so naši vzeli dve jadrnici polni municije. Plule sta pod albansko zastavo, konstatiralo se je pa, da je bila municija določena za Črno goro. Ladji so pripeljali v Gruž.

SRBSKE ČETE SE ZBIRAJO PRI VALJEVU.

»Reichspost« poroča: Dopisnik sofijskega lista »Kambana« poroča svojem listu, da se Srbi koncentrirajo po večini pri Valjevu, zahodno od Kragujevaca. Tja so spravili tudi svojo težko artiljerijo. Glavna zaloga vojnih potrebščin in živil za srbsko armado se nahaja v Kumanovu.

NAČELNIK SRBSKEGA GENERALNEGA ŠTABA VOJVODA PUTNIK NEVARNO OBOLEL.

Turn Severin, 2. avgusta. Načelnik srbskega generalnega štaba vojvoda Putnik, ki je, odkar so ga v Budimpešti izpustili, v Turn Severinu ležal bolan, je na sapniku tako obolel, da so mu morali zdravniki prerezati grlo. Putnik je operacijo prestopal, a zdravnik se boje, da, če ga nadešljivost še enkrat napade, da boleznini ne bo prestopal.

SRBSKI VOJNI VJETNIKI NA OGRSKEM.

Rab, 2. avgusta. »Zeit« poroča: Si- noči ponoči so pripeljali v Rab prvih 172 srbskih vojnih vjetnikov, med njimi dva častnika. Eden je sin vojvode Putnika.

Balkanske države.

VOJAŠKO-ZEMLJEPISNE RAZMERE V ČRNI GORI.

Črna gora se v vojaško-zemljepisnem oziru deli v dva dela: Črna gora z okolico Skaderskega jezera in pa Brda. Prvi del je zelo obiljen, klima jako ugodna, in daje edina sredstva za obstoj braniteljev; na drugi strani ima edino ta del dežele ugodne zveze z ino-

zemstvom (pristanišče Bar), na katero je bila Črna gora v materialnem oziru še v vsaki delj časa trajajoči vojski odvisna. Nasprotno so Brda ubožna, gozdovata, s kraškim gorovjem pokrita dežela, ki je zelo redko obljubena.

V Črni gori je najbolj važno ozemlje okoli Nikšića. Cetinje, glavno mesto, ni v materialnem oziru tolikega pomena kot druga glavna mesta, ker je vsa uprava čisto enostavna in tudi kraj sam nima posebnega pomena.

Meja Črne gore je težko prestopna pri Magliču, Vlasulji in Leberšniku ter v kotlu Trebinjčica. Povsod drugod je meja odprta, le od Orjena do Bara jo tvori 200 do 500 m (proti morju do 900 m) visoko kraško pogorje. Pri Kotoru in deloma tudi proti Hercegovini pa meji Lovčen.

Dohodi iz naših obmejnih krajev v notranost Črne gore se osredotočujejo pri Nikšiću in Rijeki. Oba ta kraja sta tedaj velikega pomena, glavni točki za Črno goro. Zvezana sta čez Podgorico z dobro cesto, ki olajšuje branitelju premikanje čet.

BULGARIJA IN SEDANJI POLOŽAJ.

Sofija. Tukajšnji časopisi enoglasno zavračajo misel, da bi se Bulgarija priključila kaki novi balkanski zvezi. Bulgarska vlada je privolila, da Srbija vzdrži prometne zveze z Evropo via Sofija — Varna — Sevastopol. — Srbski poslanik je naprosil ministrskega predsednika Radoslavova, da naroči oblastem, naj ne puščajo skozi srbskih dezertjerjev. Grški poslanik je sporočil Radoslavovu, da bo Grčija ostala nevtralna, da pa želi, da se ohrani bukareška mirovna pogodba. Radoslavov je odgovoril, da Bulgarija nima namena kršiti te pogodbe, da pa to ni odvisno samo od Bulgarije, marveč tudi od zadržanja prizadetih držav.

BOLGARIJA PRIPRAVLJENA.

Iz Sofije se poroča: Po celi Bolgariji vlada bojno razpoloženje, Radoslavov pa krepko vztraja pri tem, da mora Bolgarska biti nevtralna. V tajni seji je poročal vojni minister Bojadžijev o armadnem stanju. Govori se, da je vojni minister označil bolgarsko armado kot inkognito in za vsak trenutek pripravljen. Rusofilni »Mir« pravi: Srbski poslanik v Sofiji Čolakantič, ki se je vrnil iz Niša, je zaprosil ministrskega predsednika za nujno advijenco, a ta ga je sprejel šele čez tri dni zelo mrzlo in rezervirano. Pogovor je trajal komaj deset minut.

GRŠKA SE NE VMEŠA V AVSTRO-SRBSKO VOJSKO.

Atene 2. avg. (Kor. urad.) Agence d'Athenes izjavlja: Ministrski svet pod predsedstvom kralja se je temeljito posvetoval o položaju Grške z ozirom na evropski mir in je sklenil, da ohrani stalisti, ki se je do danes zvečer zavzelo. Grška se v spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo ne bo vmešavala. Vlada je od danes naprej prepovedala izvažati zlato, govejo živino, premog in moko.

MOBILIZACIJA V TURČIJI.

Carigrad 2. avg. (Kor. urad.) Vlada se je izjavila, da želi ostati nevtralna in da je odredila delno mobilizacijo. Po mobilizacijskih odredbah mora pod orožje vsak vojak. Letake za mobilizacijo so že nalepili in uvedli cenzuro za brzojavke, ki iz inozemstva dohajajo.

Carigrad 3. avg. (Kor. urad.) Dogodki v Evropi in mobilizacija turške armade, ki se je z bobnanjem še ponoči razglasila, je povzročila veliko pozornost.

Carigrad, 3. avgusta. (Kor. urad.) V celi Turčiji se proglasi oblegalno stanje. Otomanske trgovske ladje so ustavile službo v Črnem in v Egejskem morju.

Carigrad, 2. avgusta. (Kor. urad.) Jutri se proglasi enomesečni moratorij.

V CARIGRADU SE BOJE, DA BI NE BILI ODREZANI OD OSTALEGA SVETA.

Carigrad. Prebivalstvo se boji, da bi Carigrad ne bil odrezan od sveta, ako se ne posreči spora omejiti. Cene živil so silno visoke. Od včeraj se dvigajo cene moki.

Druge države.

ITALIJA IN RUSIJA.

Pariz, 1. avgusta. (Kor. urad.) (Na Dunaj došlo 3. t. m. ob 3. popoldne.) Ruski poslanik Izvolski se je ob 11. uri ponoči podal v zunanje ministrstvo, kjer je obvestil Vivianija, da je napovedala Nemčija Rusiji vojsko.

ITALIJA ZA ZDAJ NEVTRALNA.

Rim, 3. avgusta. (Koresp. urad.) »Agenzia Stefani« objavlja sklep ministrskega sveta, ki naglašja, da se nekatere evropske velesile nahajajo v voj-

nem stanju in da vzdržuje Italija z vsemi vojujočimi mirne odnose. Vlada, državljani in podaniki kraljestva so dolžni, da ostanejo nevtralni.

Rim, 3. avgusta. V »Messengeru« izjavlja znani socialistični voditelj Labriola, da smatrajo italijanski socialisti in demokrati za svojo dolžnost, da podpirajo Avstrijo.

ITALIJA OB RUSKO-NEMŠKI VOJSKI NEVTRALNA.

Rim 2. avg. (Kor. urad.) »Tribuna« poroča: Nemški poslanik von Flotow se je podal danes opoldne v Consulto, kjer je zunanega ministra di San Giuliana uradno obvestil, da je med Nemčijo in Rusijo nastopilo vojno stanje. Marchese di San Giuliano je vzel to na znanje z izjavo, da bo Italija v smislu duha in črke trozveze popolno nevtralna. Minister je dal izraza svojim čuvstvom za Nemčijo in Avstro-Ogrsko. O sedanjih odnosih med Francijo in Nemčijo ni von Flotow ničesar izjavil.

DELNA MOBILIZACIJA V ITALIJI.

Rim 3. avg. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« poroča, da je vpoklicala Italija včeraj pod orožje prvo kategorijo letnika 1888 in 1890 armade, kakor tudi letnike 1889 in 1890 mornarice. Nadalje so vpoklicali pod orožje podčastniki 7 letnikov, mašiniste, kurjače, krmarje in električno osoblje mornarice ter obrežno brzojavno osoblje. (Slovenec je o tej mobilizaciji že v nedelo 2. t. m. poročal.)

× × ×

RAZPOLOŽENJE NA ANGLEŠKEM.

Tisto angleško časopisje, ki je na vojsko hujskalo, je pisalo dne 3. t. m. zmerno. Liberalno časopisje je sploh proti vojski. V »Daily Chronicle« piše sir Harry Johnston: Voliti nam je med neodvisno Belgijo in med neodvisno Srbijo. Pač nam mora biti več na tem, da ostaneta Belgija kakor Srbija neodvisni. Angleško delavstvo sklicuje velikanski shod, da protestira proti svetovni vojski in proti indirektni podpori Rusiji.

ANGLIJA IN ITALIJA NEVTRALNI.

London, 3. avgusta. »Neue Freie Presse« poroča: Trdi se, da sta Anglija in Italija se dogovorili, da ostaneta za zdaj nevtralni. Angleška nevtralnost se naslanja na pogoj, da ne pridejo nobene ptuje čete v Belgijo in na Nizozemsko.

× × ×

BELGIJA IN EVROPEJSKA VOJSKA.

Kakor Švica, tako je tudi Belgija proglašena po posebni londonski mednarodni pogodbi iz leta 1871. za nevtralnno državo, skozi katero ne sme nihče vojskujočih se držav. Seveda je veliko vprašanje, ako bo mogla Belgija prekršitev nevtralnosti od strani drugih držav zabraniti. Če bo Anglija mirna, bo šlo. Če bo pa Anglija pomagala Francozom, je več kakor gotovo, da jim bo pomagala tudi na suhem. Udarila jo bo skozi Belgijo, ki je najkrajša in najboljša pot v Nemčijo, in bo Nemcem v hrbet padla. Belgijci ne bodo mogli tega zabraniti, ker imajo komaj 40.000 mož v miru, v vojski pa komaj 120.000 mož. Poleg tega je armada precej zaostala, ker nima manevrov. Pa tudi Francija Belgijce zelo snubi in vabi.

POLOŽAJ V BELGIJI.

Bruselj, 3. avgusta. (Kor. urad.) Župan je prepovedal vsako zbiranje, kjer bi se izražale simpatije ali antipatije za katerokoli vojskujočo se državo. Nacionalna tvornica orožja v Herstalu izjavlja, da je zlagano poročilo nekega lista, da bi se bilo izvažalo orožje in municija zadnje dni čez nevtralni Morešnet v Nemčijo. Približno 1000 Nemcev, ki so vojaščini podvrženi, je zapustilo popoldne Bruselj. Neštevilno Nemcev se je zbralo ob odhodu na severnem kolodvoru, ki so peli ob odhodu vlakov domoljubne pesmi in klicali hura.

NEVTRALNOST ŠVICE.

Vojna mrzlica se je polastila tudi Švice, ki je šele lansko leto svoje vojaštvo popolnoma preosnovala in preuredila. Švica ima pač ljudsko armado, ne stalne vojske, ali tudi ljudska armada je visoko razvita. Armada je oborožena z najboljšim orožjem, ima dobro šolane častnike in moštvo je sposobno tudi v resnem slučaju nastopiti. Vsi prelazi in prehodi skozi deželo so dobro utrjeni in z modernimi utrdbami in topovi preskrbljeni. Dežela je razdeljena v šest divizij. Švica ne pušči nobeni velesili, da bi smela s svojim vojaštvom skozi deželo. Švica je prosta in nevtralna dežela, in čete kateregakoli sovražnika bi zadele na hud odpor svobodoljubnih Švicarjev. Oborožena sila Švice se ceni brez črno-vojnikov na 174 infanterijskih polkov,

14 kolesarskih kompanij, 36 jezdskih in ravnateljstvih eskadronov, 28 mitraljezkih kompanij, 84 poljskih, 9 gorskih, 9 pehotnih baterij in 91 tehničnih kompanij z okrog 142.000 puškami, 320 strojnimi puškami, 8000 jezdec, 326 poljskimi, 36 gorskimi in 150 pozicijskimi topovi.

Potniki, ki prihajajo iz Švice, pripovedujejo, da mora sedaj vsak tujec zapustiti Švico. Od domačinov ne sme nihče vnet, tujec noben noter. Švica je sama razdrla svoje železniške proge ob meji, in sicer vse proge do tri ure oddaljenosti do meje. Mnogi tujci so morali ta del peš preiti do meje.

Švica, ki ostane nevtralna, postavi na francosko mejo 400.000 mož. Kakor znano, je bil nemški cesar, še ni posebnega dolgo, kot gost navzoč pri velikih vajah v Švici.

Bern, 4. avgusta. (Kor. ur.) Jutri se bo vršilo zvezno zborovanje Švice, ki bo izrazilo, da ima najboljšo voljo, ohraniti Švico nevtralnno. Odobrila se bo mobilizacija armade ter pooblastil zvezni svet, da v bodoče odredi vse, kar je potrebno za neodvisnost, varnost, nevtralnost Švice in kredit ter narodnogospodarsko korist Švice.

ŠVEDSKA MOBILIZIRA.

Stockholm, 3. avgusta. (Kor. urad.) Vojni minister je odredil za obrambo nevtralnosti Švedske mobilizacijo, in sicer za rezervo in za teritorialno armado ob obrežjih kraljestva, nadalje za vojne sile na otoku Gotlandija in za vojne posadke trdnjav. Nadalje so predčasno vpoklicani pod orožje rekruti.

NIZOZEMSKA ZVIŠALA OBRESTNO MERO.

Dunaj, 1. avgusta. (Kor. urad.) Nizozemska banka je zvišala obrestno mero od 4½% na 6%.

IZVOZ PETROLEJA IN OLJNATIH PRODUKTOV V EVROPO USTAVLJEN.

New York, 1. avgusta. (Koresp. urad.) Znana svetovna trdnja Standard Oil Company je ustavila ves uvoz petroleja in oljnatih izdelkov v Evropo.

KDO JE UMRIL SOCIALISTIČNEGA VODITELJA JAURESA?

Kakor že omenjeno, je sedel Jaures s svojimi prijatelji v neki kavarni okrog desete ure zvečer. Tedaj se pokaže za zastorom, ki je zagrinjal mali prostor, kjer je sedel Jaures, roka z revolverjem. V istem trenutku se izvrši strel, ki zadene Jauresa v glavo. Padla sta še dva nadaljna strela. Jaures se zgrudi nezavesten s stola. Bil je mrtev. Razkačena množica je hotela morilca linčati. Morilec je 29letni Pavel Villain iz Reimsa, njegova mati je nora. Villain si je domisljal, da je Jaures sovražnik domovine. Prepotoval je Grško in Azijo. Pripoveduje, da je jud.

Kako je v Alzaciji Lotaringiji.

Berolin, 4. avgusta. (Kor. ur.) Nemški državni kancler je dobil obvestilo, da je razpoloženje v Alzaciji Lotaringiji izborna. Ljudstvo pozdravlja na bojišče korakajoče čete. Oglasilo se je tudi mnogo prostovoljcev.

Poštni vlaki na južni železnici

bodo vozili od 6. avgusta naprej vsak dan le enkrat. Vlaki bodo imeli vse tri razrede. Vlaki bodo stali na vseh postajah.

Gradec—Dunaj. (Odhod.) Gradec 1 ura 50 minut ponoči, Bruck 4. uri 15 minut, Kapfenberg 5. uri 31 minut, Mürtzuschlag ob 7. uri 57 minut, Dunajsko Novo mesto ob 1. uri 9 minut popoldne, Dunaj dohod ob 3. uri 53 minut popoldne.

Dunaj—Gradec. (Odhod.) Dunaj južni kolodvor ob 9. uri 5 minut popoldne, Mürtzuschlag ob 7. uri 1 minuta zvečer, Kapfenberg ob 8. uri 48 minut, Bruck ob 10. uri 2 minuti, Frohnleiten ob 11. uri, Gradec dohod ob 12. uri 8 minut.

Gradec — Maribor — Ljubljana — Trst. (Odhod.) Gradec ob 1. uri 8 minut ponoči, Lipnica ob 2. uri 43 minut, Spielfeld ob 3. uri 18 minut (odhod v Radgono in v Ljutomer ob 4. uri 40 minut jutraj), Maribor ob 5. uri 17 min. jutraj, Pragersko ob 6. uri 13 minut, Celje ob 8. uri 54 minut popoldne, Zidan most ob 9. uri 58 minut, Ljubljana ob 2. ri 11 minut popoldne, Nabrežina ob 10. uri 19 minut ponoči, Trst dohod ob 11. uri 10 minut ponoči.

Trst — Ljubljana — Maribor — Gradec. (Odhod.) Trst ob 2. uri 5 min. ponoči, Ljubljana ob 12 uri 58 popold. Celje ob 5. uri 2 minuti, Maribor ob 9. uri 40 minut ponoči, Spielfeld ob 10. uri 37 minut (dohod iz Ljutomera in iz Radgone ob 4. uri 40 minut popoldne.

odhod iz Radgone ob 8. uri 50 minut zvečer), Lipnica ob 11. uri 15 minut, Gradec dohod ob 12. uri 50 minut ponoči.

Maribor — Celovec — Beljak — Franzensfeste — Inomost. (Odhod.) Maribor ob 11. uri 50 minut dopoldne, Celovec ob 7. uri 22 minut zvečer, Beljak ob 10. uri 52 minut ponoči, Franzensfeste ob 2. uri 5 minut popoldne, Inomost dohod ob 10. uri 18 minut dopoldne.

Inomost — Franzensfeste — Beljak — Celovec — Maribor. (Odhod.) Inomost ob 10. uri 19 minut ponoči, Franzensfeste ob 6. uri 20 minut zjutraj, Beljak ob 5. uri 41 minut zjutraj, Celovec ob 9. uri 47 minut dopoldne, Maribor dohod ob 8. uri 45 minut zvečer.

Bruck — Ljubno (Leoben) in retour. Bruck odhod ob 12. uri 4 minute ponoči, Ljubno dohod ob 1. uri 2 min. ponoči, Ljubno odhod ob 2. uri 30 min. zjutraj, Bruck dohod ob 3. uri 15 min. zjutraj.

Na progi Gradec—Köflach — Wieser Bahn ostane promet neizpremenjen.

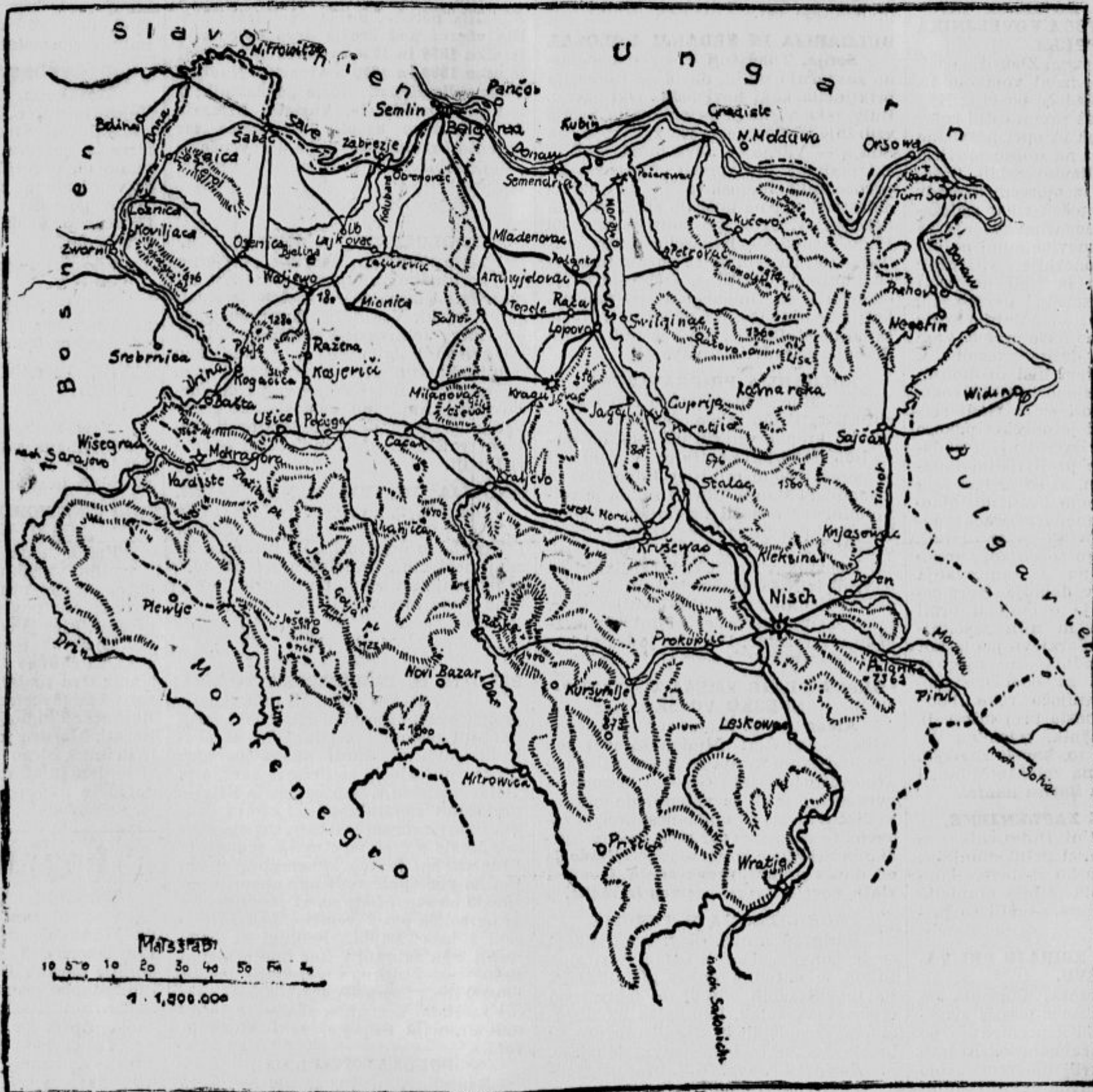
Ljubljanske novice.

Ij Ljubljanski sladkorni podkartel. Danes se je c. kr. deželni vladi izročila naslednja vloga: Svoj čas se je v Ljubljani za Kranjsko deželo ustanovil sladkorni podkartel in je tedaj deželni odbornik dr. Vladimir Pegan v tej stvari vložil interpelacijo na deželni zbor. Ta podkartel se je pri sladkornem osrednjem kartelu z vsemi silami zavzel za to, da bi se na Kranjskem sladkor le njemu dobavil, zato da bi mogel diktirati prodajne cene. Ravno tako je delal ta sladkorni podkartel, ki je v osebi nekega ljubljanskega trgovca nastavljal lastnega ravnatelja proti 5000 K letne plače, pri tovarnah na to, da razen štirih tukajšnjih sladkornih agentov, oziroma trgovcev noben drug agent ni mogel več prodajati ali kaj zaslužiti s sladkorjem. Kljub temu, da so sladkorne cene že več mesecev ostale enake, sladkorni podkartel ni čutil nobenega nagnenja, da bi v teh žalostnih časih cene sladkorju znižal, marveč prikriva dobavne cene in ima potemtakem namen cene zve-

zvšati. Dobavne cene so že več mesecev neizpremenjene in so naslednje: Tovarniška cena za 100 kg je 74 K, k temu povprečni najvišji prevozní stroški v znesku 5 K, skupaj tedaj 79 K; od te vsote je odšteti bonifikacija v znesku 50 vinarjev, ki se odračuna koncem kampanje, znaša tedaj nakupna cena v Ljubljani 78 K 50 vin. Prodaja se pa sladkor v Ljubljani drugim trgovcem s sladkorjem po 84 K 10 vin., tako da sladkorni podkartel ostale grossiste in detaliste odere pri vsakih 100 K za 5 K 60 vin., kar zneso pri letni 700-vagonski potrebi za Kranjsko 392.000 kron! — Glasom razglasa c. kr. deželne vlade se je za prodajo na drobno določila maksimalna cena v znesku 88 vinarjev za kilogram, kar naj bi dalo 39 vin. dobička, ki je pa le dozdeven, kajti vsak kos sladkorja, ki tehta krog 10 kg, ima na sebi papirni ovoj in konopec, kar tehta pol kg in zneso 0'88; za delo, izgubo na blagu itd. je pa tudi treba računati najmanj 2 vinarja, tako da ima trgovec, ki na drobno prodaja in ki mora dati sladkornemu podkartelu 5 K 60 vin. do-

bička. Sladkorni podkartel onemogočuje svobodno trgovino, kar je v smislu zakona z dne 1. avgusta 1914, § 8, nedovoljeno in kaznjivo. Z ozirom na vse to naj visoka c. kr. deželna vlada nemudoma ukrene potrebne korake, da se dotičniki pozovejo na odgovor in sladkorni podkartel nemudoma razpusti.

Ij Prostovoljno službovanje. V Ljubljani se te dni za prostovoljno in brezplačno službovanje v tukajšnjih uradih prijavlja toliko oseb, da naval predstojništvom prav občutno zavira izvrševanje njihovih ravno v sedanjih razmerah izredno obilnih in nujnih poslov. Zato naprošajo predstojništva uradov prav vljudno vse prostovoljne ponudnike, naj jim svojo zadevo v vsakem primeru raztolmačijo kar najbolj nakratko in naj se blagovolijo zadovoljevati s prav tako nakratko podanimi odgovori. Predstojništva uradov dobro vedo ceniti izpričano jim uslužnost in kar najiskrenejše zahvaljajo dame in gospode, ki se jim dajejo na razpolago,

Na južnem bojišču.

vendar pa morejo ponudbe sprejeti edinole v kolikor dopuščajo nastale potrebe.

»Rdeči križ.« Opozarjamo občinstvo na to, da so le one dame upravičene zbirati zneske za »Rdeči križ«, ki so opremljene s knjižico, ki ima društveni pečat. — Gospodične in gospe, ki bodo sprejemale denarne darove, naj blagovolijo iste oddati gosposdu Ferdinandu Staudacherju, c. kr. računskemu oficijalu pri deželni vladi.

Ij Cirkus Charles. Ravnatelj Karel Krone, lastnik cirkusa Charles, obvešča, da je radi vojnih zapletljajev prisiljen, da do preklica ustavi cirkuske predstave. V Ljubljani ne bo več predstav, ker je pozvanih pod orožje nad 100 avstrijskih podanikov, katerim so sledili včeraj in danes nemški državljani, vsled česar morajo nekatere točke programa popolnoma odpasti in se tudi ostali obrat brez motenj ne more vršiti. V teh okoliščinah je sklenil ravnatelj Krone, da podjetje popolnoma zatvori. Cirkus ostane ob Lattermannovem drevoredu pripravljen, da odputuje.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ida Elizabeta Črnič, usmiljenka, 43 let. — Josip Cvetko, trgovski sotrudnik, 31 let. —

Vinko Gluhar, rejenc, 2 leti. — Marija Zalajnik, delavčeva žena, 25 let. — Matilda Križar, zasebnica, 70 let. — Matko Pirč, krojačev sin, 2 leti. — Justina Langus, žena pivovarniškega zastopnika, 27 let. — Rudolf Znidaršič, delavčev sin, 3 mesece. — Vincenc Ozimič, kantiner, 62 let. — Marija Jankovič, kajzarjeva hči, 40 let. — Cecilija Najnar, strojnikova žena, 39 let. — Fran Galjot, delavec, 38 let. — Ignacij Zorc, hlapčev sin, 2 leti. — Fran Zavodnik, cestar v pokoju, 70 let. — Jerica Ana Rožič, rudarjeva hči, 5 dni. — Anton Tolmajnar, mizarški pomočnik, 30 let. — Marija Bokau, meščanova vdova, 83 let. — Josip Sušelj, užitarjev sin, 26 let. — Marija Korenin, gostja-hiralka, 75 let.

— Vojnopoštni promet. C. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko razglasa, da se prične vojnopoštni promet danes 4. avgusta 1914.

— C. kr. avstrijski vojni (veteranski) zbori. »Wiener Zeitung« priobčuje naredbo ministrstva za domobranstvo in notranje stvari v sporazumu z ostalimi soudeleženi ministri z dne 31. julija 1914. v svrhu izvršitve cesarske naredbe z dne 4. julija 1914, drž.

zak. št. 141, v zadevi avstrijskih vojni (veteranskih) zborov.

Ij Polizkušeni samoumor. Krojaški vajenec pri Magdiču, Lovrenc Pečnik iz Zelene jame, je pil lizol iz obupa, ker ga je mojster radi pomanjkanja dela odslovil. Prepeljali so ga v deželno bolnico, kjer so mu izprali želodec.

Ij Posledice alkohola. Pohvaliti moramo naše vojake, da so se pretekle dni splošno zelo trezno vedli. Tu se že vidi uspeh našega izobraževalnega dela. Nekaj obžalovanja vrednih posameznih slučajev je seveda bilo, da so se rezervisti preveč napili. Bili so to Huth Karol, Hafner Franc in Hočevar Ivan. Tem se je vsled preobilo zaužite pijače zmešalo in so bili oddani iz vojaške bolnice v deželno blaznico. Hafner, ki je baje iz Stare Loke, je takoj umrl.

Ij Na magistratnem stolpu se je včeraj zablížal prenovljeni orel in tudi druga popravila se bližajo koncu. — Istotako so dogotovljena dela na zvoniku pri frančiškanski cerkvi.

Ij Mlada Ljubljančana na nedovoljenem optovanju. Še ne 14 let stara dečka Ivan Kavčič in Ivan Kovač iz

Ljubljane sta ukradla trgovki s sadjem Franciški Zupančič v Mariboru 140 K. Oba so izročili okrožnemu sodišču.

Razmerje med našo in srbsko vojno silo.

Po svetu.

Več kot deset milijard zlata preostaja Združenim državam v Ameriki. Iz Washingtona se z dne 29. julija poroča: Uradniki zakladnice izjavljajo, da znašajo sedaj v vladnem poslopu se nahajajočee zaloge zlata v kovu in gotovini okrog 1300 milijonov dolarjev. Vrh tega kroži 800 milijonov dolarjev kovanega zlata. Državni tajnik Mac Adov zatrjuje, da se Združene države ameriške nahajajo v tako sijajnem položaju, kakor še nikoli, tako da jim je v potrebi mogoče izposoditi milijone zlata v inozemstvo. Bojazni radi izvoza zlata so brez vsake podlage. Državni tajnik je dalje mnenja, da se v doglednem času zbere zopet mnogo zlata, in sicer radi tega, ker morajo inozemci pri Uniji kupljeno žito, kakor tudi druge potreščine poplačati.

Predrzen zagovornik. Iz Pariza poročajo: Koncem procesa madame Caillaux, ki je bila na zatožni klopi zaradi umora častnikarja Calmetta, je njen zagovornik Labori v svojem zagovoru končal sledeče: Oprostite ženo ministra Caillaux vsake krivde. Prihranimo si svojo jezo za naše zunanje sovražnike in zapustimo dvorano s sklepom, da bomo vsi složni v zunanji nevarnosti, ki nam grozi. — Predsednik sodišča je dal zagovorniku zaradi tega ukor.

Naročajte „Slovenca“!

Štirinajstidnevni moratorij.

S cesarsko naredbo od dne 31. julija t. l. je v Avstriji proglašen moratorij, odlog plačil. Da se je proglasil moratorij za 14 dni je popolnoma navaden pojav, ki je naravna posledica vojne in vojne nevarnosti.

Avstrija ni proglasila od leta 1811 nobenega splošnega moratorija; na Ogrskem je bil v veljavi od leta 1848 do 1850. Francoska vlada se je odločila za moratorij več mesecev za časa vojne leta 1870/71. V balkanskih državah so obstajali moratoriji povodov zadnjih bojov in so bili šele pred kratkim odpravljeni, v Srbiji so ga pa proglasili pravkar, istotako na Francoskem, ki je sedaj veljaven do 31. avgusta tega leta. **Avstro-ogrski moratorij** obsega dobo štirinajstih dni, dokler traja sedanja mobilizacija. Ta rok so izbrali vsled tega, da prebivalstvo odveževo v tem kritičnem času najtežjih obvez in da se ljudstvo pomiri. Moratorij se raztega pred vsem na menjicne dolgove, potem pa tudi na vse dolgove zasebnopravne zaveze izjemši nekaj izjem, katere so omenjene na drugem mestu. Veljaven je od 1. do 14. avgusta, oziroma, če je plačilo zapadlo šele po 1. avgustu, 14 dni po zapadlem roku. Pri menjicah in čekih se plačilni, prezentacijski in protestni rok podaljša za 14 dni, plačati pa je treba obresti za to dobo, katere se ne uračuna pri zastaranju ali zapadlosti. Moratorij se ne nanaša na službene in plačilne prejemke, na najemščino, alimente, kakor tudi samoočebni umevno na državni dolg, državne rente in odplačila kapitalij. Pri vlogah in kontokorentnih vlogah kreditnih zavodov se znesek do 200 kron vsak čas lahko izterja. Kakor se zatrjuje v finančnih krogih, so se banke zedinile v tem pogledu. Banke so namreč pripravljene vlagateljem izplačati še enkrat toliko, kar se smatra po cesarski postavi kot določeni maksimum, tedaj 400 kron, v kontokorentnem prometu pa tri odstotke poviška današnje kontokorentne imovine. Zakaj so banke to storile, da mnogo misli, kajti za promet vtegnejo nastati nemale posledice. Občinstvo se je pri nas navadilo, da ne spravlja več denarja doma, ne nalaga ga pa tudi ne pri bankah, ker je prepričano, da se lahko razpolaga z njegovim denarjem. Največjo škodo bo trpel konzum, in težko bo kdo kaj plačal, ako bodo banke radi moratorija vstrajale na stališču glede kontokorentnih dolgov. Vsak, kdor gre k vojakom, mora vendar za prvo silo imeti denar, a ne more ga dobiti pri banki. Trgovec mora plačati najemščino za svoj lokal in službenec plače, a ne more vzdigniti pri banki v to potreben denar. Ze iz lastnega interesa bank bi bilo tako postopanje skrajno pogubno, ker bi to bila prava katastrofa ne le za sedanji čas, temveč daleč v bodočnost. Težko je verjeti, da hočejo zavodi, katerim prebivalstvo v dobri veri, da ga prejme vsak trenutek, denar izročiti v oskrb, na ta način trgovce, tovarnarje, ki imajo veliko delavcev, in drugo prebivalstvo sploh spraviti v največjo stisko, a promet pa s tem prav občutno zavirajo. — V sedanjem času je najvitalnejša potreba, da ne nastopi takoj imenovano umetno pomanj-

kanje denarja. Ne moremo pojmiti, zakaj finančna uprava s svojim velikim vplivom dopušča tako pretirane in skrajno škodljive odredbe. V tej krizi mora banka pokazati kaj zmora, in stati za kreditnimi zavodi. Boljše bi še bilo, če drugače ne gre, da se prekoračijo bančni statisti, kakor se je to dogodilo v vojskinem času pri bankah na Francoskem, ker treba prepričati, da se širi obup, davi konzum, da se omogoči tvorniški obrat in da se preskrbi zunanji denar. Ako se ta napaka ne popravi, tedaj bo gospodarska vojska dokaz, da si vodilni faktorji ne znajo pomagati, ker nimajo izkušenj in vpogleda. — Prva avstrijska hranilnica na Dunaju se ne bo poslužila moratorija. Centralna hranilnica mesta Dunaja je sklenila, da izplača vlagateljem največ 1000 kron. Istotako se ne poslužuje odloga plačil c. kr. poštna hranilnica, ki je ustavila svoja plačila le proti inozemstvu.

Dnevne novice.

+ Poročanje »Slovenca« o vojnih dogodkih. Nekateri uprav oblegajo naše uredništvo z vprašanji, naj jim vendar pove, ali je resnična ta ali ona vest. Vsem bodi tem potom odgovorjeno, da bodo zanesljiva poročila vsak večer čitali v »Slovenca«. V sedanjem času je treba pač mnogo potrpljenja. Časopisje mora tudi služiti stvari, za katero se vrši pravični boj in ni za to tu, da bi vznemirjalo občinstvo s fantazij-skimi, izmišljenimi »poročili«. Občinstvo bo vse pravočasno izvedelo, gotovo prej kot Dunajčanje o bitki pri Waterloo. Edini časopis, ki je takrat izhajal na Dunaju, je poročilo o bitki pri Waterloo priobčil 11 dni po bitki.

+ Dijaštvo in šolska mladina, ki je zdaj na deželi na počitnicah, naj ne sili v mesto. V mestu bo naše za pomoč pripravljeno ženstvo v polni meri vršilo dela usmiljenja; sicer je pa v mestu tudi še dovolj dijaštva in drugih oseb, ki bodo prijele za delo v prid vojni akciji, ako bo treba. Na deželi se bo odhod delavnih moči na bojno polje bolj občutil kot v mestu. Zato pa naj naše domoljubno dijaštvo, ki želi tudi položiti dar na žrtvenik domovini, poprime za kako domače poljsko ali kate-rokoli delo tam, kjer bo sila najnujnejša. — Enako naj tudi oni ljubljanski in drugi reveži, ki niso še popolnoma ob vse moči, ne nadlegujejo zdaj po hišah, ampak naj gredo med kmete ter naj se po svoji moči žrtvujejo. Jed bodo že zaslužili in tudi še kaj drobiža za zimo. Na skupno delo!

+ Tečaj za pomožne bolniške strežnice. Tukajšnja deželna šola za bolniško strežbo sporazumno z društvom »Rdeči križ« otvori v deželni bolnišici večtedenski tečaj za izvežbanje pomožnih bolniških strežnic. Pogoji za sprejem so: 1. Starost 18 let. 2. Neopredeljeno življenje. 3. Popolna telesna in duševna sposobnost za strežniški poklic. 4. Učenke ne smejo imeti nikake obveznosti za preskrbovanje mladoletnih otrok ali za vzdrževanje samostojnega gospodarstva. Prosilke morajo podpisati reverz, da bodo v slučaju potrebe se posvetile strežbi bolnikov in ranjencev. Za stanovanje in hrano morajo učenke same skrbeti. One gospe in gospodične, ki se nameravajo tečaja udeležiti, naj se zgleda v četrtek, dne 6. avgusta ob 8. zjutraj v vodstveni pisarni deželne bolnice, kjer se bo o sprejemu odločevalo. K sprejemu je prinesiti običajne dokumente.

+ Moratorij. Tekom včerajšnjega dne se je vršil ministrski svet, ki je sklenil, da naj se moratorij izpremeni v toliko, da se omogoči industrijskim, obrtnim in trgovskim podjetjem gladko izplačilo plač nastavljenecv in delavcev. Bankam in kreditnim zavodom se naroča, v ta namen potrebne vsote vsak čas izplačati, tako da se bodo plače in zaslužki lahko redno brez odtegljajev izplačevali.

+ Ministrstvo glede industrije, obrti in trgovine. Glasom poročil, ki so došla trgovinskemu ministrstvu, so posamezna tuzemska podjetja svoja obrtovanja omejila ali ustavila, ne da bi to ravnanje vsled sklenjenih vojnih odredb bilo zadostno utemeljeno. Po teh poročilih se tudi od posameznih tvrdk odklanja prevzete in dobava naročenega blaga. Zdi se, kakor da bi se hotelo smatrati, da bi dosednji dogodki kar splošno oprostili sklenjene kupčijske obveznosti. Tovrstni pripetljaji so v stanu v sedanjih razmerah povzročiti vseskozi neutemeljeni nemir in motenje gospodarskega prometa. Posebno obstoji nevarnost, da se na ta način velikim množinam delujočega ljudstva, ki je ravno sedaj še bolj navezano na redni zaslužek nego prej, istim odtegne pridobitvena in eksistenčna možnost in

dovede brez prisiljene potrebe do občutne gospodarske škode. Spricho tega se kar najodločneje svari pred prehnagljenimi koraki, ki jih zadnji dogodki ne opravičujejo. Patriotična dolžnost vsakogar je z vsemi svojimi močmi delovati na to, da se gospodarsko življenje v državi po možnosti nemoteno obdrži ter da se z vzdrževanjem miru in premišljenostjo ogne neutemeljenim gospodarskim škodam. V merodajnih trgovinskih in obrtnijskih postavnih določbah niso nastale nikake izpremembe in je vsakdo sam odgovoren za vse posledice, ki utegnejo nastati vsled neizpolnjevanja sklenjenih obveznosti.

+ Potrjene so občinske volitve v Rajhenburgu, pri katerih je zmagala S. K. Z. — Razveljavljene so občinske volitve v Škofji vasi pri Celju, pri katerih so zmagali nemškutarji.

+ Pomagajte drug drugemu! Če kedaj velja klic: »Eden za vse, vsi za enega« mora veljati sedaj. Zato pomagajte sedaj pri delu, posebno na poljih drug drugemu, da se spravijo pridelki.

+ Naši Bosanci na poti na Dunaj. Iz Sarajeva poročajo: Saborski predsednik dr. Sasvet beg Bašagić in podpredsednik dr. Jozo Sumarić sta odpotovala v monarhijo, da poročata merodajnim krogom o politični situaciji v Bosni in Hercegovini.

— Pravilna razvrstitev barv na zastavah. Prav bi bilo, da hišni posestniki one, ki izobešajo zastave na njihove hiše, nekoliko kontrolirajo, da bo razvrstitev barv na izobešenih zastavah pravilno. Slovenska zastava je belo-modro-rdeča in ne rdeče-modrobela, ki je srbska. Cesar-ska zastava je črno-rmena in ne rmenočrna, kakor se često pomotoma izobeša.

— Pojasnilo glede vpoklicanja črnovojnih obvezancev. V pojasnilo raznih nejasnosti glede kategorij vpoklicanih črnovojnih obvezancev se poroča c. kr. kor. uradu z merodajne strani, da so vpoklicane sledeče kategorije črnovojnikov: Vsi z namembnicami (Widmungskarte) ali s pozivnico vpoklicani ali od župana za posebne vojaške službe določeni črnovojniki, ne glede na starostni razred in ne glede na to, ali so služili v armadi, vojni mornarici, pri domobranstvu ali orožništvu, toda samo oni, ki spadajo v starostne razrede, kakor so navedeni v razglasu in so služili v armadi, vojni mornarici, pri domobranstvu in orožništvu.

— Patriotična manifestacija v Radovljici. Ko se je v sredo izvedelo v mestu Radovljici za vojno napoved in so meščani brali cesarjev manifest, tedaj je v mestu zavladalo splošno navdušenje. Mesto je razobesilo cesarske in slovenske zastave in zvečer je bila sijajna razsvetljava. Pozno v noč je bil še ves glavni trg poln ljudi, kojih srca so kipela navdušenja za Avstrijo, za cesarja in junaško našo armado.

— Po Idriji se je raznesla vest, in tudi »Slov. Narod« jo je prinesel, da ne bo več moke dobiti, ker so vse avtomobile pobrali, kar nika k o r n i res. Občil je še vedno toliko na razpolago, da bo ostala zveza med mestom in železnico, pač pa bi najbrže gotovi ljudje radi situacijo porabili, da dober »gšeft« napravijo. — Enako se je javno med ljudi razbohnalo, da mora vsaka oseba, od 18. do 42. leta, h vojakom, kar zopet ni res. In s strahom so gotovi krogi že pripovedovali, da pride sovražnik in — Tičnico zasede. — V teh resnih časih opozarjamo občinstvo, da imamo v naši javnosti nekaj oseb, ki ob vsaki priliki najrazličnejše vesti raznašajo, lahkoverno ljudstvo jim pa veliko več veruje kakor njih govorjenje zasluži. Ker je tako beganje ne samo nepotrebno in smešno, temveč tudi škodljivo, bi bilo prav, da se takim raznašalcem enkrat za vselej jezik zaveže, kajti če skrbje oblasti za velika mesta in cele dežele, tudi majhne Idrije ne bodo pozabili. Torej pamet in hladno razsodnost!

— Ostre odredbe v Trstu. Iz Trsta poročajo: Policijsko ravnanje je izdalo naredbo, s katero se prepoveduje vsako zbiranje in pohodi po ulicah in javnih lokalih po 9. uri zvečer.

— Aretacija v Poreču. — »Sokol« v Medolinu razpuščen. V Poreču je bil aretiran deželni poslanec in odbornik istrskega deželnega odbora župnik Andrijič. — V Medolinu blizu Pulja je vlada ustavila delovanje tamošnjega »Sokola«. Konfiscirali so se vsi spisi, telovadnico je žandarmerija na povelje oblasti zapečatila. Sploh je bilo v Medolinu aretiranih mnogo oseb.

— Umri je na Polzeli dne 29. julija č. g. Franc Leber, župnik v pok. Naj v miru počiva!

— Novice iz Dalmacije. V Dubrovniku se je med hrvatskim prebivalstvom ustanovila »Narodna garda«. Ze se je priglasilo 4000 gardistov. Poveljstvo »Narodne garde« je prevzel od-

vetnik pravaš dr. Nikša Svilokos. Garda ima svojo pisarno, kateri načeljuje akad. slikar Rašica. — V Dubrovniku je bilo aretiranih osem Srbov in srbofilov, in sicer: Gjuro Popovič, mestni pravoslavni kaplan, Pero Banac, trgovec, Božo Mičič, ravnatelj ustanove blagih del, desna roka Čin-grijeva, dr. Ante Buconić, odvetniški kandidat, Miče Milišić, trgovec, Vaso Milišić, trgovec, Stevo Ljubibratič, trgovec, in Nikolaj Bukvič, trgovec. Namestniški svetnik Renkin je razglasil, da so omenjenih osem aretirancev poroki, ki jamčijo s svojim življenjem za varnost vojaških poslopij itd. — V Dubrovniku so še razpuščena društva: srbsko delavsko društvo, srbska »Zora«, hrvatski akad. klub. — Edini list, ki izhaja v Dubrovniku, je pravaški list »Prava Crvena Hrvatska«.

— Imenovanja. Štajerski deželni odbor je imenoval za okrožnega zdrav-nika pri Sv. Trojici v Slov. goricah dr. Jamarja. — Živinozdravnik Peršuh v Braslovčah je imenovan za Trbovlje, živinozdravnik Javornik pa za Bra-slovče.

— Na lovu za roparji obstreljen. Po-točnik Jernej, žagar pri baronu Bornu v Pristavi, je bil ponoči, ko je prega-njal neke roparje, s samokresom obstre-ljen v levo ramo. Prepeljali so ga v de-želno bolnišnico.

— Dr. Smoljakina »Sloboda« v Spljetu je hotela izhajati dnevno samo na dveh straneh, češ, da noče toliko žrtvovati za list in za državno pravdništv. Medtem je pa bila »Sloboda« za-časno ustavljena.

— Železniški most čez Soro pri Medvodah. Pred nekaj dnevi se je razširila vest, da so našli pri železniškem mo-stu v Medvodah več dinamičnih patron, iz česar so sklepali, da je bil namera-van napad na most. Kmalu se je pa stvar pojasnila. V bližini se namreč nahaja kamnolom. Ker so vsi delavci mo-rali v vojsko, je delo ustavljeno. Nek starejši delavec si je prilastil nekaj di-namičnih patron in jih nesel domov. Med potjo se je napil žganja in obležal v nekem gozdu v bližini železniškega mostu, kjer ga je našlo orožništvo.

Grozovita nesreča povzročena vsled neprevidnosti. Iz Trsta: Ana Sichstein, stara 31 let, iz Mokronoga na Kranjskem in pristojna nekam na Nemško, stanuje v ulici Sv. Marka št. 43. Kakor vsaki dan, napotila se je tudi včeraj proti poldnevu k družini Josipa Mar-zorija št. 10, kjer je na hrani. Razgo-varjaje se za Marzorijevo družino o voj-ni, ji je ta slednji pokazal pred kratkim kupljen samokres. Sichstein, ki ni ve-dela, da je nabit, je nategnila petelina in samokres se je sprožil. Kroglja je za-dela nesrečnega Marzorija naravnost v glavo. V opasnem stanju so ga odpe-ljali v mestno bolnico. Sickstein so za-prili, nakar jo je preiskovalni sodnik dr. Janchi zaslišal. Najbrže jo izpuste provizorno iz zaporov, ker je dognano, da se je nesreča zgodila samo zbog nje-ne neprevidnosti.

— Pojasnilo. V »Tagespostu« je bilo čitati, da so zaprli veleizdajalca Petra Majdiča v Celju radi srbskega rogoviljenja. Gospod Peter Majdič sedaj po-roča, da ta vest ne odgovarja resnici, in da tudi ni prišel v konflikt radi cen moke. Gosp. Peter Majdič se ni nikdar pečal s politiko in sploh ni nobenega vzroka ga zapreti ali dati ga v preiska-vo. Naj bi se dopisnik »Tagespostu« prej dobro poučil, preden pošilja take stvari v svet.

— Naval na Mohoričevo gostilno v Ptuj. V nedeljo zvečer je bila pred go-stilno Mohoriča demonstracija. Večje število kmetov in črnovojnikov je z vi-harnimi klici: »Dol s Srbijo!« demon-striralo, nakar se je navalilo na hišo, iz katere je priletelo nekaj kamnja. Razrušilo je okna in vrata. Policija je posegla vmes, a šele vojaštvo je napra-vilo mir. Hišo so ponoči vojaško zastra-žili. Zgodaj zjutraj se je ponovil napad. Množica je vdrla v hišo in razbila še ostala okna in pokončala opravo. Dru-žina Mohorič je komaj ušla pri zadnjih vratih. Sedaj so vsi dohodni k tej gostil-ni vojaško zastraženi.

— Mrtvega so našli v nekem jarku pri Trati pri Rovtah posestnika Jakoba Hladnika iz Dol pri Idriji. Vsled mobi-lizacije je moral v vojake, kjer so ga zopet odpustili domov. Hladnik je bil epileptičen in je na poti padel ter se za-dušil.

— Brze poroke. Z Dunaja poroča c. kr. korespondenčni urad: Cerkevne oblasti dovoljujejo cerkvene poroke med katoliki, ne da bi bilo, kakor na-vadno, treba treh oklicev. Treba pa je v takih slučajih doprinesiti dokaze, da ni zakonitih zadržkov. Danes se je ta-ko, posebno v zunanjih okrajih, poro-čilo precejšnje število parov.

— Kako so lovili v Kranju »špijona«. Včeraj se je v župni cerkvi v Kranju

mudil nek krog 32 let stari mož z dolgimi lasmi in lep brado, prejel ondi sveto obhajilo in pobožno molil. Kmalu je zašumelo po cerkvi in nekdo je šel na kranjsko policijo, češ, da je v cerkvi ruski špijon. In res ga je čakal pred cerkvijo policaj ter ga odvedel na »hau-boht«. Ondi so ga izpraševali in prišli do zaključka, da je ta »špijon« čebelar iz Bohinjske Bistrice in da ga pozna kranjski kaplan Kogovšek. Ko je ta potrdil resničnost njegovih izpovedb, so moža seveda izpustili, češ, da naj si pušči ostriči svoje dolge lase, katerih pa ta čudak ne da, ker se boji, da ne bi čebele opakale njegove glave.

— **Kdo je skrivnostni Ciganović?** Po Bosni in Dalmaciji je splošno razširjeno mnenje, da se skriva pod imenom Ciganović bivši srbski prestolonaslednik princ Gjorgje. Vsekakor je gotovo, da vsaj duševni povzročitelj strašnega sarajevskega umora ni daleč od srbskega kraljevega sina Gjorgje.

— **Za vojnega kurata** je bil poklican gospod Franc Šmid, kurat v Brancu iz goriške škofije.

— **Poroka.** Po milosti našega cesarja se je poročil gosp. c. kr. stotnik Samo Vošnjak z nadporočnikovo hčerjo Marijo Krist iz Cvitave na Moravskem dne 1. avgusta t. l. pri Sv. Venčeslu blizu Slov. Bistrice na Štajerskem.

— **Iz sodnijske službe.** Kandijski oficijal K. Milnar v Kobaridu in G. Kenič v Pulju sta prestavljena k deželniemu sodišču v Trst.

— **Zanimiv prizor** se je odigral dne 29. t. m. zvečer pri Gutenbergovem spomeniku na Dunaju. Nekaj mladih ljudi je splezalo čez ograjo pri tem spomeniku, in ko se je pomikala velika množica manifestantov od Rotenturma ulice tod mimo, je po eden izmed njih govoril ogromni masi v nemškem, za njim v ogrskem, potem v poljskem in nazadnje v laškem jeziku, navdušujoč jih za sveto in pravično stvar. Prizor je izgledal kakor svečanostna, pobračimska slavnost najrazličnejših narodov.

— **Straža ustrelila učitelja.** Graški listi poročajo, da je pri Poljčanah vojaška straža ustrelila nekega češkega učitelja iz Sarajeva, ki je hotel stopiti v predor in na poziv straže »Stoj« ni hotel obstati ter je potegnil celo revolver.

— **Podružnica Slov. plan. društva v Cerknem,** naznanja da se koča na Poreznu to sezono za naprej ne bo več oskrbovala.

P. n. izletnike prosimo, da nam blagovolijo poravnati svoje račune po položnicah katere se nahajajo v računski knjigi v koči. Odbor.

— **Tatinska služkinja.** 17 let stara Ana Hofstätter, doma iz Zrelca pri Celovcu, je bila zaposlena od začetka tega meseca pri neki posestnici vile na Bledu. Dne 21. t. m. je ukradla tam uslužbeni kuharici iz odprte kredence denarnico 48 kron, kateri znesek je bil določen za gospodinjstvo, in dva dni za tem svoji gospodinjki več tucatov srebrnega jedilnega orodja. Denar je skrila na vrtu pod neko drevo, kjer so ga pozneje našli, dočim zatrjuje, da je srebrnino vrgla v jezero. Tatice so zaprli in oddali v sodne zapore v Radovljico.

— **Rogaška Slatina.** Sredi julija je bila slavnost na korist tukajšnje nemške šole, kjer se tri četrti otrok slovenskih staršev ponemčuje. Hrvaški gostje se te slavnosti niso hoteli udeležiti, ampak so 31 K zložili za slovenske križevske šolarje. Bratje Hrvati, Bog Vam plati!

— **Ustrelil je v nekem gozdu pri Metavi** 18letni Anton Bregant iz ljubosumnosti svojega tovariša Franca Korošca.

— **Ponarejeni 100kronski bankovci** krožijo po Sp. Štajerskem. Spozna se jih najlažje po tem, ker imajo na obeh straneh nemški tisk.

— **Izpremema poštne okrajev.** Vasi: Sela pri Brčicah in Brčice, ki so spadale dosihmal k c. kr. poštnemu uradu Semič, spadajo odslej k c. kr. poštnemu uradu Črmošnjice; nadalje vasi: Vojnik, Drušče,

Črešnjevec, Male Drušče, Rogatica, Telče in Velike Drušče, spadajoče doslej k c. kr. poštnemu uradu Škocjan pri Mokronogu, spadajo odslej k c. kr. poštnemu uradu Trzin; Srobotnik, ki je spadal podzaj k c. kr. poštnemu uradu Črmošnjice, spada odslej k c. kr. poštnemu uradu Toplice pri Novem mestu; enako vasi: Dranbank, Občica, doslej v poštnem okraju Črmošnjice, so odslej v poštnem okraju Toplice; Grm, Jurna vas, Koroška vas, Konec, Mihovec, Pristava in Vinja vas, ki so spadali dosihmal k c. kr. poštnemu uradu Novo mesto, spadajo odslej k c. kr. poštnemu uradu Kandijski; vasi: Kozjane, Ostrovnica, Padež in Vareje, ki so spadale doslej k c. kr. poštnemu uradu Divača, spadajo odslej k c. kr. poštnemu uradu Britof-Vrem.

— **Celjska davkarja.** V pokoj je stopil davčni nadoskrbnik Leopold Hasenbüchel. Na njegovo mesto je imenovan Jože Kuss za uradnega vodjo, za kontrolorja pa J. Klemenčič.

— **Prestavljen je** poštni asistent Alojz Klemenčič v Mariboru na lastno prošnjo v Gradec.

— **Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.** Prestavljen je nadučitelj Matija Korent iz Cmureka v Marenberg.

— **Ljubezenska drama.** V Gradcu je delavec Anton Senger smrtno nevarno obstrelil neko Rožo in Marijo Jurkovič. Nato je ustrelil sam sebe. Dejanje je izvršil iz maščevanja, ker ga je Roza Jurkovič odklonila kot ljubimca.

— **Umril je v Sneberjih** Janez Dovč, posestnik, vrl somišljenik S. L. S.

— **Zastrupila se je** na Reki 21 let stara delavka Ivana Škrlec.

— **Obesil se je** pred nekaj dnevi 27letni oženjeni posestnik Jožef Sterle iz Hudega Rogatca, občina Želimlje, in sicer radi domačih preprirov. Našli so že mrtvega v gozdu. Sterle se je že dvakrat prej poizkusil usmrtiti.

— **10.000 K ukradel iz žepa.** Kontoristu Jakobu Eislerju na Dunaju je včeraj pouzmal iz žepa neznan tat denarnico, v kateri je imel 10 tisočkronskih bankovcev.

— **Umril je v Mariboru** čevljar Karl Grambus, star 71 let.

— **Povodenj.** V Arnovžu pri Spielfeldu je vsled zadnjega deževja nastopila huda povodenj. Cesta proti kraju Vogan tvori celo reko in ni mogoče priti a amovški kolodvor. Mestoma je voda meter globoka.

Velikanski top za panamski prekop. V Watervliet arzenalu v Washingtonu pripravljajo sedaj največji top na svetu, ki bo namenjen braniti vhod v panamski prekop od pacifiške strani. Top je 50 čevljev dolg, tehta 142 ton ter bo izstreljeval 6 čevljev dolge in 1 tono težke. Za vsak strel bo treba 665 funtov streliva, ki bo pognalo krogo enajst milj daleč ter moglo na to daljavo prebiti dvanaest palcev debelo jekleno ploščo.

Vojno zavarovanje na življenje.

C. kr. priv. zavarovalna družba avst. Feniks nudi specialno zavarovanje za življenje za dobo 1 leta brez zdravniške preiskave proti takojšnji vročitvi police. Zavaruje se tudi lahko po tretjih osebah take osebe, ki so že odšle v vojno.

Zavarovalnica nudi pa, kakor poprej tudi sedaj normalno življenjsko zavarovanje brez vsakere doklade; to velja tudi za vojake.

Poizvedbe daje in naročila sprejema:

Generalna reprezentanca v Ljubljani nasproti kavarne Evrope in pa glavni zastop v Ljubljani Bethonove ulice ces. kralj. priv. zavarovalna družba na življenje Avstrijski Feniks na Dunaju. Generalni zastop v Ljubljani.

Zahvala.

2458

Gospod Karol Krone, ravnatelj in lastnik cirkuškega podjetja »Charles« je glede na oklic mestnega župana g. dr. Ivana Tavčarja usmiljenim srcem za podporo sirot, žena in mater, katerih očetje, možje ali sinovi so vpoklicani pod orožje, prepusil ves prejemek svoje prve predstave dne 1. avgusta 1914 v znesku 1950 K 40 h, ob kontroli uradnih funkcionarjev mestne občine v navedeni dobrodelni namen.

Za ta velkodušni dar izreka podpisani mestni magistrat gospodu Karolu Krone najtoplejšo zahvalo.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 2. avgusta 1914.

Dve lepi stanovanji

z dvema sobama, predsoho in pritliklinami v I. nadstropju ob cesti ter z uporabo vrta se odda za novembrov termin v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta št. 181. Poizve se istotam

STANOVANJE

obstoječe iz 2 sob s pritliklinami, se odda za novembarski termin v Pražakovi ulici št. 3. Več se poizve pri »Zadružni zvezi« na Dunajski cesti št. 38. 2464

Ženska moč

vešča popolnoma slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi išče primerne službe v kakšni pisarni event. tudi v trgovini v Ljubljani. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 2466.

Šivilje za slamnike

se iščejo za Curih v Švic. Potnilna se povrne. — Ugovne delavne razmere. Ponudbe se prosijo pod Z. A. 5551/2445 na upravo lista.

Popolna, nova

uniforma vojaškega zdravnika

je naprodaj pod zelo ugodnimi pogoji na Ahaciljevi cesti št. 9, I. nadstropje. 2453

Irgovina

mešanega blaga, dobro idoča, se vsled družinskih razmer cenovno proda. Več pove Ivan Stele v Zalogu pod Ljubljano. 2463

Če se mirno preudari, se mora priti do izpoznanja, da so mešanice pražene kave

Karola Planinška

po aromi in izdatnosti najboljša.

Dobivajo se v pražarni,

vogal Dunajska cesta - Sodna ulica in v špecerijski trgovini Dunajska cesta št. 6. 1129

Razglas.

Glavna zaloga tobaka v Višnji gori sprejme takoj

2447

moško ali žensko moč,

katera je popolno izučena po predpisih voditi glavno tobačno zalogo. Oglasbe s spričevali naj se pošljejo imenovani zalogi do 8. avgusta t. l. Pogoji in plača po dogovoru.

Kopačev (Häuer)

sprejme takoj šentjanška premogokopna družba v Karmelu. Zglasiti se je v Karmelu (št. Janž) na Dolenjskem. — Glavna zaloga premogekopov v Št. Janžu in Mirni, Richter & Komp., Ljubljana, Trnovska ul. 25. Telefon št. 296.

SOLČNO ZDRAVILIŠČE
Bled, Kranjsko. Zračno in dietetično zdravljenje, svetlobne in solne kopeli, lega krasna. Izborni zdravilni učinki. Maj - oktober. Prospekti zastoj in franko. 1254

Rikli

Išče se

mesarski pomočnik

dobro izurjen v prodaji in nakupu živine. Biti mora pošten in zanesljiv. Plača po dogovoru. Ponudbe na Ivan Hafner, mesar, škofja Loka. 2444

Varuh dojenčkov

165

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejše. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvir zdravja. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Giov. di Guardiella 703; v Gorici Mazzoli E, trgovec, v Celju Hočevar, trgovec; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109.

Proda se nova

2407

hiša

v Zatičini na Dolenjskem 10 minut od cerkve, 20 minut od kolodvora. Krasna lega, na zdravem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih sob, kuhinja in 12 metrov dolg mostovž, 3 obokane kleti. Strelodod, vodnjak, sadni vrt in pod vrtom vinograd s 3000 trtami in mnogo zemljišča. Vse skupaj 2 orala. Vse polje pri hiši. Pojasnila daje Ludovik Rikobelli, Zatičina 34.

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K^o. LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode K 14'—, 17'—, 20'—
" dame " 12'—, 15'—, 18'—
" dečke ^{36/39} " 10'—, 12'—
" otroke K 5'—, 6'—, 7'—, 8'—
Št. 32-35 36-38 39-41 42-45

Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10'—
Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejša vrste od kron 1'53 naprej.

710